Vidioți din toate țările, uniți-vă prin MTV!

rupul lui, despuiat până la brâu, este acoperit de sudoare. Stând în mijlocul unei debarale plină cu vechituri, se bate cu pumnii în piept ca un Tarzan al mileniului III, însă nu intenționează să o salveze pe Jane, precum omologul său de pe ecranele panoramice ale anilor cincizeci. De data aceasta, în camera alăturată îşi aşteaptă soarta o fată atrăgătoare deşi, evident, speriată. Se pune la cale un viol şi milioane de adolescenți urmăresc fiecare mişcare pe MTV - rețeaua intitulată „Music Television" urmărită de la Seattle şi până în cartierul Militari din Bucureşti. Deja a bătut toate recordurile de audiență, iar sistemul depăşeşte cu mult CNN şi Discovery luate împreună. Unde altundeva decât pe MTV se oferă posibilitatea formației Stone Temple Pilots să cânte despre magia violului ca în videoclipul Sex Type Thing? Unde altundeva decât pe MTV băiatul dumneavoastră cel cuminte şi fata dumneavoastră cea binecrescută îl pot urmări pe Snoop Doggy Dogg, explicând în rap cât de grozave sunt drogurile, cât de excitat eşti după o cânepă (canabis adică) sau după o coca (nu Coca-Cola, ci cocaină)? Unde,

T

dacă nu la MTV, copiii dumneavoastră ce silabisesc încă lecțiile, o văd pe Janet Jackson simulând prin dans acte sexuale sau pe Madonna mângâindu-şi zonele erogene şi țipând după „satisfacere nebună”? MTV se prezintă astăzi ca o forță (anti)culturală majoră, în special pentru minori, deşi pare minoră pentru majori. Telespectatorii nu vizionează acest canal, ci îl trăiesc. Ozzy Osborne este urmărit cu videocamera până şi în baie, iar zgomotele fiziologice specifice sunt redate hi-fi. Şi mai spun reclamele cu toată forța imaginilor psihedelice succedate într-un ritm infernal că MTV-ul a afectat felul de a gândi, de a vorbi şi de a cumpăra al unei generații întregi, iar părinții ar trebui să considere acest canal ca pe un lucru tipic unei generații, aşa cum au fost Beatles pentru anii ‘60, blue-jeanşii pentru anii ‘70 şi muzica disco pentru anii ‘80... Este oare MTV-ul la fel de inofensiv ca guma de mestecat şi pantalonii burlan? MTV era urmărit în 2002 zilnic de aproximativ 870 milioane de persoane din 81 de țări. Aceasta în timp ce CNN este urmărit „doar” de 510 milioane, cu creşteri de 40-50% atunci când au loc evenimente cu răsunet planetar: Bosnia, Afganistan, Irak... Cu siguranță că acest canal de televiziune este factorul decisiv care a contribuit la decăderea culturală din lume în ultimii ani şi, atenție! producătorii sunt mândri de această „realizare”. Beavis şi Butthead În naivitatea lor, părinții cred că nu este absolut nimic rău în a-şi lăsa copiii să urmărească ore întregi MTV-ul. „Muzică, ce e rău în asta?! Şi la urma urmelor, se învață astfel mult mai repede limba engleză.” Ba chiar în casele creştinilor, televiziunea prin cablu face legea, iar puştii află imediat care este canalul care le promite „love and freedom”: MTV-ul. Dacă mama este cu telenovelele şi tata cu ştirile şi meciurile, de ce n-ar avea şi ei dreptul la Beavis and Butthead?! Sau nu ştiți ce sau cine sunt aceştia? Este normal, dacă ați trecut de 30 de ani: în timp ce părinții nu sunt conştienți de ceea ce se transmite în realitate pe MTV, în afară de video-clipuri, toți adolescenții „cablați” sau „satelizați” urmăresc aventurile

acestui cuplu de delincvenți, Beavis şi Butthead. La New York sau la Bucureşti, la Moscova sau Tokyo, cei doi eroi ai unui serial de desene animate lansat acum vreo zece ani, au devenit idolii tinerilor din întreaga lume. Idoli şi, din păcate, modele. Beavis şi Butthead locuiesc într-o casă dărăpănată şi îşi petrec trei sferturi din timp urmărind video-clipuri la televizor pe care le comentează, apreciindu-le cam aşa: „cool" (marfă) sau „sucks" (naşpa). Le place violența, sexul şi decibelii - acestea sunt OK, sunt „marfă". Pe de altă parte, un fenomen mai complex care necesită un cât de mic efort intelectual e taxat cu formula: „this sucks" adică „naşpeturi, chestii nasoale"... Tatonându-şi drumul prin viață, ținându-se de flecării şi nimicuri, Beavis şi Butthead nu dau doi bani pe morală, pe cinste, pe respectul autorității. Savurează deviațiile sexuale pe seama cărora fac glume mai tot timpul şi aprobă satanismul. Butthead: „Asta-i parcă muzică satanică!" Beavis: „Nici vorbă, nu-i destul de fierbinte!" După cum observa specialistul în mass-media Douglas Kellner într-un capitol special despre cei doi delincvenți deveniți idolii adolescenților (Media Culture, Londra), aceştia „sunt caracterizați prin lipsa celor mai elementare judecăți, gusturi sau urme de rațional, prin absența valorilor politice şi etice şi prin incapacitatea aproape totală de a înțelege şi a comunica". Beavis şi Butthead sunt „anti" pe toată linia: anti-sociali, anti-culturali, anti-igienici etc. Însuşi criticul şi omul de cultură Nicolae Manolescu a găsit potrivit să scrie un articol consistent pe marginea acestui fenomen („America în genunchi", în suplimentul săptămânalului Dilema). Când Beavis şi Butthead au început să se joace cu focul, episodul respectiv a inspirat o mulțime de copii să facă la fel. Doar într-o singură localitate din sudul Australiei, 12 familii şi-au pierdut locuințele într-un bloc incendiat de câțiva adolescenți care încercau să aplice metoda focului cu spray în sufragerie, la fel ca cei doi. În urma acestei tragedii, Bob DeMoss, de la o publicație creştină pentru tineret, şi-a trimis protestele reprezentanților canalului MTV. Aceştia au respins orice acuzație. Kurt Loder, prezentator la „MTV News" a aruncat vinovăția asupra părinților:

Este impropriu să afirmi că dacă o persoană imită episodul cu focul, ar fi vina programului. Cred că un copil care a făcut aşa ceva, oricum avea probleme. M-aş întreba: Ce făceau părinții? Da, tată, şi da, mamă, MTV-ul va continua să-şi întindă brațele de caracatiță, acaparând tot mai mult din mass-media a ceea ce mai putem încă numi domeniul cultural şi de divertisment. Şi dă cu obrăznicie vina pe părinți în cazuri ca cel de mai sus, tipice de fapt fenomenului îndobitocirii unei întregi generații. Fie că vă place, fie că nu vă place. Michael Medved, critic de film şi invitatul programelor „Focus on the Family", ale lui James Dobson, declara: „MTV nu are absolut nici o scuză pentru prezența lui în casele creştinilor. Este un program 100% negativ şi care erodează repede bazele societății noastre"... Ingenios „meşteşug de tâmpire" O altă personalitate a lumii culturale, Alex Kasha, afirmă: „MTV este o forță foarte distructivă pentru societate în primul rând deoarece pentru mulți adolescenți joacă un rol de surogat de părinte. Canalul MTV creşte singur o generație de tineri şi odată ce aceştia vor ajunge la maturitate, vor purta chipul şi asemănarea lui." Ce va învăța un băiat despre sexul opus dacă-şi va petrece timpul vizionând MTV-ul? Va descoperi că în universul MTV nu există femei cu aspect mediocru, ci doar frumoase şi sumar îmbrăcate. Vorbesc provocator şi sunt gata de experiențe noi oricând. Îndeamnă la asta indirect sau chiar pe față. Trebuie doar puțină atenție, pentru că poți da de un virus scârbos pe care-l cheamă HIV. Oricum, dacă foloseşti un prezervativ, eşti deştept şi n-ai probleme. Ce învață o fată? Că toate fetele trebuie să aibă o viață sexuală activă, cu parteneri diferiți, fie băieți, fie fete, pentru că doar aşa află ce este viața... Căsătorie? Sucks. Rețineți: dacă MTV este vizionat în mod regulat în casa dumneavoastră, fata pe care n-ați vrea să o aducă fiul dumneavoastră acasă este deja o prezență activă, datorită ecranului color din colțul sufrageriei.

DILEMELE UNUI ÎNGER

253

Televiziune sau Legiune? Deşi dicționarele nu au definit încă bine termenul, MTV a dat naştere la o generație de „vidioți” sau telespectatori analfabeți din punct de vedere vizual. Cu imagini care țopăie pe ecran într-un ritm delirant, MTV le oferă telespectatorilor extrem de puțin timp ca să discearnă implicațiile a ceea ce experimentează în fața televizorului. Ca urmare, mulți tineri îşi decuplează rațiunea şi doar sugativează senzația momentului. „Vă înapoiem creierul la final... vă mulțumim!...” În numai trei secunde, pe fundalul unui ritm drăcesc în care bateria şi chitara bass reliefează solistul vocal, se perindă uneori între şapte şi zece cadre diferite, la granița mesajelor subliminale. Un trup de femeie, flăcări pe o colină, o pisică neagră, un chip mascat ce râde mefistofelic, sudoare pe torsul unui bărbat, un ceas fleşcăit à la Salvador Dali... toate trecând pe ecran uluitor de repede, sugerând şi iar sugerând, fără a da răgaz creierului să digere... Rămâne nu informația, ci doar senzația indusă... Tehnici psihedelice dintre cele mai grosolane, fără să mai stârnească mânia vreunui pedagog creştin. Anormalul a devenit normal. Iar normalul „sucks” - naşpa. Bob Pitman, unul dintre producătorii de la MTV, declară limpede: „Cel mai puternic mod de a-i atrage pe tineri este senzația momentului. Dacă le poți porni sentimentele, i-ai prins. La MTV noi nu ținem adolescenții în fața ecranului; noi îi posedăm!” Iată o propunere interesantă: în loc de televiziune, să se numească... Legiune! Apel către vidioți Majoritatea criticilor adresate emisiunilor de divertisment ale canalelor TV pornesc de la premisa greşită conform căreia televizorul ca substantiv comun a vrut vreodată să ne educe, să ne moralizeze, să ne mântuiască. Domnul V. Bojan, ale cărui opinii le-am citat întotdeauna cu plăcere şi la care am apelat în alcătuirea acestui material, scria: Minunatul prieten credincios, preferabil marca Samsung, că-i pe viață, n-a avut niciodată alt scop decât acela de-a ne răpi timpul,

de-a ne distrage atenția de la gesturile esențiale, de-a ne înstrăina unii de alții, aşa că de ce ne-am aştepta la ceva bun de la el?... Oamenii de astăzi aşteaptă judecata de apoi pironiți în fața televizoarelor şi revenirea lui Iisus ca pe o ştire banală transmisă la jurnalul de seară, laolaltă cu vizita primului ministru în județul X şi clasamentul diviziei naționale după încă o etapă. Îmi amintesc cu candoare râvna creştinilor conservatori care, acum vreo douăzeci de ani, refuzau cu îndârjire şi demnitate să-i arunce televizorului măcar o privire, darămite să mai țină „dracu-n casă". Pentru ei era clar: dacă intri în parlamentări cu diavolul, te învinge, pentru că este tare la dialectică. Astăzi însă, când canalele TV depăşesc uneori ca număr posibilitățile de programare, am devenit cu toții mai conciliant, mai puțin rigizi, renunțând la fundamentalismele de odinioară în virtutea cărora „nu ştiam ce mai este prin lume", „ce se mai dă la televizor" (teribilă această expresie). Aşa că te uiți la TV conştient fiindcă pentru un timp dat „te uiți", adică uiți de tine, existența ta topindu-se în succesiunea şi ritmul imaginilor care te fură, te iau cu ele, te tăvălesc prin tubul catodic şi apoi te scuipă afară mai bătrân cu câteva ore şi mai sărac cu un gând propriu. Pentru că orice televiziune este în primul rând o maşină de făcut bani. Şi de nivelare a conştiințelor pentru a fi aduse la c.m.m.n.c, ca la matematică. Iar cel mai mic numitor comun este, evident videoclipul. Imagini în cascadă şi ritm demențial sau apusuri idilice de soare şi şoapte strecurate în timp ce pianul electric Yamaha punctează angelic... Tinerii de astăzi preferă MTV-ul în loc de telenovele lacrimogene, pentru că au impresia că acolo se vorbeşte despre ei, despre problemele lor, şi pentru că totul este făcut cu profesionalism - regie, grafică, design, montaj. La urma urmelor, nu văd de ce acest canal ar fi mai nociv pentru adolescenți decât, prin comparație, basmele meşteşugit alcătuite, americane sau braziliene, care le emoționează pe mătuşicile şi tănticile acestora. Aşa cum încerc să trag semnalul de alarmă de capătul dinspre MTV, tot astfel refuz viziunea puritană care se indignează, roşie în obraji, pentru că Janet Jackson are un inel de aur în sfârcul sânilor,

văzut „live” de milioane de telespectatori. De ce vă miraţi, fraţilor? Aţi uitat cumva că se toarnă ultimele cadre ale istoriei acestei lumi? Vremurile de pe urmă despre care vorbeşte Apocalipsa pleznesc de optimism? Sunt acestea zugrăvite de Inspiraţie în culori vesele? Târfa Babilonului este cumva mai decentă decât Janet Jackson sau Britney Spears? Trăim într-o lume pe ducă, o lume care strigă tare până la răguşeală: „Aici este raiul! Hai să gustăm repede o bucăţică, până nu se închide prăvălia.” Strigă cu atât mai tare, cu cât ne înfăţişează mai stereo, mai digital, mai aureolat cu premii Grammy, Oscar sau Cesar, iadul de calitate excepţională, căruia îi ridică osanale. Pe fiecare canal, apar demoni îmbrăcaţi „cool” şi demonițe dezbrăcate „hot”, care ne poruncesc să le dăm atenţie. Ne asaltează precum teroriştii Al-Qaeda, dorind să negocieze cu noi sub presiunea emoţiilor color. Ne vor sufletele. Ne someză să investim în ei sentimentele noastre cele mai intime, timpul, afecţiunea, tandreţea, speranţele şi aspiraţiile noastre. Într-un cuvânt, doresc închinare. „Tu eşti, Gigi? Da,-mpărate. Am venit să mi te-nchini… De nu, sparg al tău vechi Sony şi-ţi tai cablul până luni…” Na, să-l taie odată, să am şi eu ceva linişte în casa asta! Gata cu emtivi-lucifer-show! Să mai citesc şi eu câte o carte sau Cartea, că de atâta teledivertisment cu gay şi ţoape, am ajuns să uit „Dumbrava Minunată” şi „Psalmul 23”.